

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

«14» հ ու լ ի ս ի 2015 թ.

N 452-Ն

ք .Ստե փան ակ ե ր տ

ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅ ՈՒՂԱՏ ՆՏ ԵՍՈՒԹՅ ԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ, ԲՈՒՅ ՍԵՐԻ ԵՎ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՍԹԵՐՔԻ, ԳՅ ՈՒՂԱՏ ՆՏ ԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԱՆԱՆԱՊԱՀ ԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՍԹԵՐՔԻ (ՆԵՐԱՌՅ ԱԼ ՄԵՂՎԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔԻ) ԱՐՏ ԱԴՐՈՒԹՅ ԱՆ, ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ՎԵՐԱՍՇԱԿՄԱՆ, ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՄԱՆ, ՊԱՀ ՊԱՆՄԱՆ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ, ԻՐԱՑ ՄԱՆ ԵՎ ՄԱԿՆՇՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՄԱՀ ՄԱՆԵԼ ՈՒ ՄԱՍԻՆ

«Օր գ ան ակ ան գ յ ու ղ ատն տե ս ու թ յ ան մ աս ի ն » Լ ե ո ն այ ի ն Ղ ար ար աղ ի Հ ան ր ապե տո լ թ յ ան օ թ ե ն ք ի 5-ր դ հ ո ղ վ ած ի 1-ի ն մ աս ի 8-ր դ կ ե տ ի ն հ ամ ապատաս խան ` Լ ե ո ն այ ի ն Ղ ար ար աղ ի Հ ան ր ապե տո լ թ յ ան կ առ ավ ար ու թ յ ու ն ը **ո թ ո շ ու մ է** .

1. Մահ մ ան ե լ օ թ գ ան ակ ան գ յ ու ղ ատն տե ս ու թ յ ան կ ազ մ ակ ե ր պ մ ան , բ ու յ ս ե թ ի և բ ու ս ակ ան ծ ազ մ ան մ թ ե թ ք ի , գ յ ու ղ ատն տե ս ակ ան կ ե ն դ ան ի ն ե թ ի և ան սս ն ապահ ակ ան ծ ազ մ ան մ թ ե թ ք ի (ն ե ր առ յ ալ մ ե ղ վ ար ո ծ ակ ան մ թ ե թ ք ի) ար տաղ ր ու թ յ ան , օ թ գ ան ակ ան ե ղ ան ակ ո վ վ ե ր ամ շ ակ մ ան , փաթ ե թ ավ ո թ մ ան , պահ պան մ ան , փո խաղ ր մ ան , ի ր աց մ ան և մ ակ ն շ մ ան կ ար գ ը ` հ ամ աձ այ ն հ ավ ե լ վ ած ի :

2. Ս ու յ ն ո թ ո շ ու մ ն ու ժ ի մ ե ջ է մ տն ու մ պ աշ տո ն ակ ան հ ր ապար ակ մ ան օ թ վ ան հ աջ ո թ դ ո ղ տաս ն ե թ ո թ դ օ թ ը :

Լ ԵՌՆԱՅ ԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
Հ ԱՆՐԱՊԵՏ ՈՒԹՅ ԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա Հ ԱՐՈՒԹՅ ՈՒՆՅ ԱՆ

Կ Ա Ր Գ

ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ, ԲՈՒՑՍԵՐԻ ԵՎ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՍԹԵՐՔԻ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆՂԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԱՆԱՆԱՊԱՀ ԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՍԹԵՐՔԻ (ՆԵՐԱՈՑ ԱՆ ՍԵՂՎԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔԻ) ԱՐՏ ԱՂՐՈՒԹՅԱՆ, ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ՎԵՐԱՍՇԱԿՄԱՆ, ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՄԱՆ, ՊԱՀ ՊԱՆՍԱՆ, ՓՈՒՍՂՐՄԱՆ, ԻՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ՄԱԿՆՇՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՑԹՆԵՐ

1. Սույն կարգով, «Օրգանական գյուղատնտեսության մասին» Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի դրույթներին համապատասխան, սահմանվում են օրգանական գյուղատնտեսության կազմակերպման, բույսերի և բուսական ծագման մթերքի, գյուղատնտեսական կենդանիներին և անասնապահական ծագման մթերքի (ներառյալ մեղվաբուծական մթերքի) արտադրության, օրգանական եղանակով վերամշակման, փաթեթավորման, պահպանման, փոխադրման, իրացման և մակնշման պայմանները:

II. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ, ԲՈՒՑՍԵՐԻ ԵՎ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՍԹԵՐՔԻ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆՂԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԱՆԱՆԱՊԱՀ ԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ՍԹԵՐՔԻ (ՆԵՐԱՈՑ ԱՆ ՍԵՂՎԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔԻ) ԱՐՏ ԱՂՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐԸ

2. Օրգանական գյուղատնտեսության կազմակերպմանը ներկայացվող հիմնական պահանջներն են՝

1) օրգանական գյուղատնտեսությանը զբաղվող տնտեսավարող սուբյեկտներն իրենց տնտեսության գործունեությունը կազմակերպելու նպատակով սովորական (ավանդական) գյուղատնտեսությունից անցում են կատարում օրգանական գյուղատնտեսության: Եթե տնտեսությունն ամբողջությամբ և միաժամանակ չի կարողանում օրգանական գյուղատնտեսության վարման, ապա տնտեսության օրգանական գյուղատնտեսամբ զբաղվող արտադրական միավորները տարանջատվում են և գործում նրա պես առանձնացված օրգանական գյուղատնտեսական միավորներ: Դրանց հողատարածքները, արտադրական գոտին և շինությունները, ինչպես նաև պահեստարանները և անասնաչնքերը տարանջատվում են այն արտադրական միավորներին, որոնք չեն զբաղվում օրգանական գյուղատնտեսությամբ, իսկ վերամշակման և փաթեթավորման արտադրամասերում իրականացնում են միայն սեփական գյուղատնտեսական արտադրանքի վերամշակում և փաթեթավորում:

2) օրգանական գյուղատնտեսության յիարժեք վարման, ինչպես նաև դրան նախորդող անցումային շրջանի ընթացքում անցումներ

չ են կատարվում օրգանական գյուղատնտեսությունից սովորակա-
ն հակառակը .

3) օրգանական գյուղատնտեսությամբ զբաղվող տնտեսավարող
սուբյեկտներն իրենց գործունեությամբ կազմակերպելու
նպատակով հողատարածքներում և անասնապահական ֆերմաներում
օրգանական գյուղատնտեսության վարման մեթոդները կիրառում են
անցումային շրջանում ցանք կատարելուց առնվազն երկու տարի
առաջ, իսկ բազմամյա մշակաբույսերի դեպքում (բացառությամբ
արոտավայրերի)՝ առաջին բերքահավաքից առնվազն երեք տարի
առաջ :

3. Բույսերի և բուսական ծագման մեթոքի արտադրության
պայմաններն են՝

1) հողի բերրիության և կենսաբանական ակտիվության պահպանման
նպատակով օրգանական նյութերով և (կամ) կանաչ պարարտացման կամ
րնդեղեն և խորարմատ բազմամյա մշակաբույսերի
ցանքաշրջանառությամբ իրականացումը .

2) վնասատուների, հիվանդությունների և մոլախտերի դեմ
պայքարի նպատակով ցանքաշրջանառությամբ ծրագրերի,
մեխանիկական կուլտիվացիայի, մեթանային խմորման եղանակով
ստացված օրգանական պարարտանյութերի, ցանքածածկման և հնձի,
կենսազարգացման (բինդինգ) պատրաստուկների, բազմազան
էկոհամակարգերի, վնասատուների դեմ պայքարի կենսաբանական և
մեխանիկական միջոցների (թակարդներ, արգելքներ, լույս, ձայն և
այլն), կենդանիների արածեցման, մոլախտերի՝ այրման և հողի՝
գոլորշիով ախտահանման կիրառումը : Բույսերի մոտհայտնաբերված
վտանգավոր հիվանդությունների նշված միջոցառումներով
վերացնելու անհրաժեշտության դեպքում կարող են օգտագործվել
օրգանական գյուղատնտեսության վարման բնագավառում
թույլատրելի և սահմանափակ թույլատրելի նյութերի
անվանացանկում ընդգրկված միջոցներ :

4. Գյուղատնտեսական կենդանիների և անասնապահական ծագման
մեթոքի արտադրության պայմաններն են՝

1) օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանք ստանալու
նպատակով օրգանական գյուղատնտեսական միավորի
գործունեության ընթացքում ծնված և աճեցված գյուղատնտեսական
կենդանիների և թռչունների բուծումը : Ընդորոմ, աճեցման
ընթացքում բացառվում է գյուղատնտեսական կենդանիների և
թռչունների տեղաշարժն օրգանական գյուղատնտեսության
միավորից սովորական գյուղատնտեսական արտադրական միավոր և
հակառակը .

2) օրգանական գյուղատնտեսության միավորումում աճեցվող
գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչունների՝ 100 տոկոսով,
իսկ անցումային շրջանում՝ 95 տոկոսով, օրգանական
գյուղատնտեսության վարման մեթոդներով աճեցված և պատրաստված
կերերով կերակրումը : Պետական լիազորման կողմից
սահմանափակ ժամանակահատվածում կարող է թույլատրվել ոչ
օրգանական եղանակով աճեցված կերերով կերակրումը՝ պայմանով,
թե դրանք համապատասխանում են «Անասնակերի մասին» Լեռնային
Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի պահանջներին, ունեն
բուսական, կենդանական կամ հանքային ծագում, չեն պարունակում
գենետիկորեն վերափոխված օրգանիզմներ, համապատասխանում են

կենդանիներին սեռահասակային խմբերի ֆիզիոլոգիական պահանջներին և նպաստում են կենդանիներին ու թռչուններին առողջություն, բարեկեցություն և կենսունակություն պահպանմանը .

3) օրգանական մեղվաբուծական մթերք արտադրելու նպատակով առնվազն մեկ տարվա ընթացքում օրգանական մեղրամում պարունակող և բնական նյութերից պատրաստված փեթակներում տեղական պայմաններին առավել հարմարված մեղուներին բուծումը և նշված պայմաններին ապահովումը`

ա. պետական յիսգոր մարմնի հետ համաձայնեցված տեղանքում փեթակներին տեղադրումը և 4 կիլոմետր շառավիղ ունեցող տարածքում օրգանական գյուղատնտեսության պահանջները բավարարող մշակովի և վայրի բույսերից մեղուներին կողմից բնական նեկտարի, մեղրացողի և ծաղկափոշու հավաքման հնարավորություն առկայությունը ,

բ. մեղուներին յրացուցիչ կերակրման նպատակով օրգանական ծագման մեղրի կամ օրգանական շաքարներին օգտագործումը ,

գ. մեղուներին խնամքի ընթացքում քիմիական նյութերի կիրառման բացառումը , ծխով մշակման գործընթացներին սահմանափակումը և ծխեցման նպատակով միայն բնական նյութերի կիրառումը :

5. Գյուղատնտեսական կենդանիներին և թռչուններին հիվանդություններին կանխարգելման և անասնաբուժական միջոցառումներին իրականացման պայմաններն են`

1) տարբեր հիվանդություններին նկատմամբ բնական բարձր դիմադրողականությունը աչքի ընկնող գյուղատնտեսական կենդանիներին և թռչուններին տեսակներին բնորոշությունը և դրանց բուծումը .

2) դիմադրողականությունը բարձրացելու նպատակով օրգանական եղանակով աճեցված բարձրորակ կերեր բնագրկող լիարժեք և սննդարար նյութերով հավասարակշռված կերաբաժիններով կերակրումը .

3) մսուրային պահվածքի դեպքում կենդանիներին համապատասխան խտությունը պահպանման ապահովումը և անասնաշենքերին կից ցանկապատված գրաստի ասպարակներում գրասնքի կազմակերպումը , իսկ արոտային պահվածքի դեպքում արոտավայրերի գերծանրաբեռնվածությունը բացառումը .

4) անասնաբուժական միջոցառումներին շրջանակներում , «Անասնաբուժություն և սնունդ» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան , վարակիչ և ոչ վարակիչ հիվանդություններին հայտնաբերման և բուժման այլ բնորոշ ախտի միջոցներին բացակայությունը դեպքում պատվաստումներին , մակաբույծներին դեմ պայքարի և թերապևտիկ նպատակով անասնաբուժական միջոցներին կիրառման ժամանակ հետևյալ սկզբունքներին պահպանումը`

ա. քիմիական ծագմամբ այլոպատիկ անասնաբուժական դեղամիջոցներին կամ հակաբիոտիկներին նկատմամբ ֆիտոթերապևտիկ (բացառությունը հակաբիոտիկներին) , հոմեոպատիկ կամ այլոպոզիտիկ միջոցներին և միկրոտարրերի կիրառման նախապատվությունը` պայմանով , որ դրանց թերապևտիկ ազդեցությունը կենդանիներին բուժման ընթացքում կյանքի արդյունավետ ,

բ. սույն ենթակետի «ա» պարբերությունում նշված միջոցներով կենդանիներին բուժման անհնարինությունը դեպքում անասնաբույժի պատասխանատվությունը քիմիական ծագմամբ այլոպատիկ անասնաբուժական դեղամիջոցներին կամ հակաբիոտիկներին

օգտագործումը՝ պայմանով, որ դրանց ազդեցություն տնտեսությունում
պետք է սահմանել նախատեսված իջեցրելու անգամ ավելի, սակայն,
բնութագրելով, նվազագույնը՝ 48 ժամ,

գ. կանխարգելման նպատակով քիմիական ծագմամբ պլոպատիկ
անասնաբուժական դեղամիջոցներին և հակաբիոտիկներին
օգտագործման քառամսյա,

դ. հորմոններին կիրառումը քառասպետաբուժանպատակ նպատակով և
անասնաբուժի հսկողությունում,

ե. կենդանիներին և թռչուններին աճը խթանելու և
մթերատվությունը բարձրացնելու նպատակով աճման խթանիչներին
օգտագործման քառամսյա:

III. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՂՐԱՆՔԻ (ՆԵՐԱՌՅԱԼ ՄԵՂՎԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔԻ) ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

6. Օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի վերամշակումն
իրականացվում է քառասպետ մեխանիկական, ֆիզիկական կամ
կենսաբանական եղանակներով՝ նվազագույնի հասցնելով
օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի վերամշակման
գործընթացում թույլատրվող, սույն կարգի 9-րդ կետի NN 1 և 2
աղյուսակներում ներառված սննդային հավելումներին և օժանդակ
նյութերին (լրացումներին) օգտագործումը:

7. Օրգանական եղանակով վերամշակման գործընթացում կիրառվող
կապակցող նյութերը, եռակալման (շեղջաքարացման) դեմ
հավելումները, կարգավորիչները, սոսնձանյութերը,
թանձրացուցիչները, մակարդիչները, հակաօքսիդացնող նյութերը,
ինչպես նաև ներկանյութերը (ներառյալ պիգմենտները), բուրավետ
(արոմատիկ) նյութերը և խթանիչները պետք է ստացված լինեն միայն
բնական աղբյուրներին, իսկ պահածոյացնող նյութերը
(կոնսերվանտները)՝ բնական թթվային հիմքից:

8. Օրգանական եղանակով վերամշակման գործընթացում
թույլատրվում է օգտագործել ոչ գյուղատնտեսական ծագման
հետևյալ նյութերը՝

1) խմելու ջուր.

2) աղեր (նատրիումի և կալիումի քլորիդ՝ որպես մթերքի
վերամշակման ժամանակ օգտագործվող հիմնական բաղադրիչ).

3) սննդարդյունաբերության մեջ օգտագործվող
միկրոօրգանիզմներին և ֆերմենտներին ստացված ցանկացած
պատրաստուկ՝ քառամսյա գենետիկորեն ձևափոխված
միկրոօրգանիզմներին և ֆերմենտներին (էնզիմներին).

4) հանքային նյութեր (ներառյալ միկրոտարրեր), վիտամիններ,
թերապիև ճարպաթթուներ և ամինաթթուներ, ինչպես նաև ազոտային
միացություններ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության
նորմատիվ իրավական ակտերով նախատեսված չափաքանակներով:

9. Օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի վերամշակման
նպատակով օգտագործվող սննդային հավելումներին և օժանդակ

ՑԱԿ
ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱՐԴԱՆՔԻ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ
ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՄՆՆԴԱՅԻՆ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ

Ինդեքսը	Մննդային հավելումների անվանումը (լատինական գրառումներով)	Օգտագործման հատուկ պայմանները
1	2	3
Բուսական ծագման մթերքի վերամշակման ժամանակ օգտագործվող		
E 170	Կայցիումի կարբոնատ (calcium carbonates)	-
E 220	Ծծմբի երկօքսիդ	գինեգործական արտադրանքում
E 270	Կաթնաթթու (Lactic acid, L-, D- and DL-)	Ֆերմենտացված բանջարանոցային արտադրանքում
E 290	Ածխածնի երկօքսիդ (carbon dioxide)	
E 296	Իմնոնրաթթու (Malic acid, DL-)	
E 300	Ասկորբինաթթու	էթեանկաչէբնական վիճակում
E 306	Տոկոֆերոլներ, խառնուրդի բնական խտանյութ (Mixed tocopherols concentrate)	բուսական և կենդանական յուղերում նրպես հակաօքսիդանտ
E 322	Լեցիտիններ (Lecithins)	ստացված առանց սպիտակեցնող նյութերի և օրգանական լուծիչների
E 330	Կիտրոնաթթու (Citric Acid)	մրգերից և բանջարեղենից ստացված արտադրանքում
E 335	Գինեթթվային նատրիում (Sodium Tartrates)	հրուշակեղենում
E 336	Գինեթթվային կալիում (Potassium Tartrates)	հացաբույսերից ստացված արտադրանքներում և հրուշակեղենում
E 341i	Ամոնիումի միաֆոսֆատ (Ammonium monophosphates)	միայն խմորի բարձրացման համար նրպես խմորիչ
E 400	Ալգինաթթու (Alginic Acid)	-
E 401	Նատրիումի ալգինատ (Sodium Alginate)	-
E 402	Կալիումի ալգինատ (Potassium Alginate)	-
E 406	Ագար (Agar)	-
E 407	Կարագենան (Carrageenan)	-
E 410	Եղջերենու խեժ (CaroBeanGum)	-
E 412	Գուարայի խեժ (Guar	-

	Gu m)	
E 413	Տրագակալանտի խեժ (Tragacanth gum)	-
E 414	Արաբիկայի խեժ (Gum Arabic (Acacia Gum))	ալրային հրուշակեղենում
E 415	Քսանտանայի խեժ (Xantan Gum)	մրգեր և բանջարեղեն պարունակող յուղային (ճարպային) հիմքով տոբեթերում, թխվածքաբլիթներում և սալաթներում
E 416	Կարայի խեժ (Caraya Gum)	-
E 440	Պեկտիններ (Pectins)	-
E 500	Նատրիումի կարբոնատ (չմոդիֆիկացված) (Sodium carbonates unmodified)	տոբեթերում, թխվածքաբլիթներում և ալրային հրուշակեղենում
E 501	Կալիումի կարբոնատ (Potassium Carbonates)	հացամթերքում, տոբեթերում, թխվածքաբլիթներում և ալրային հրուշակեղենում
E 503	Ամոնիումի կարբոնատ (Ammonium Carbonates)	-
E 504	Մագնեզիումի կարբոնատ (Magnezium Carbonates)	-
E 508	Կալիումի քլորիդ (Potassium Chloride)	սառեցված մրգերում և բանջարեղենում (պահածոյացված մրգերում և բանջարեղենում), բանջարեղենից ստացված մածուկներում (կետչուկ և մանանիխ)
E 509	Կալցիումի քլորիդ (Calcium Chloride)	մրգեր և բանջարեղեն պարունակող յուղային (ճարպային) հիմքով կաթնամթերքում և սոյայից ստացված մթերքներ
E 511	Մագնեզիումի քլորիդ (Magnezium Chloride)	սոյայից ստացված մթերքներում
E 516	Կալցիումի սուլֆատ (Calcium Sulphate)	խմորիչ պարունակող տոբեթերում և թխվածքաբլիթներում, սոյայից ստացված մթերքում
E 524	Նատրիումի հիդրօքսիդ (Sodium Hidroxide)	հացաբույսերից ստացված արտադրանքում
E 938	Արգոն (Argon)	-
E 941	Ազոտ (Nitrogen)	-
E 948	Թթվածին (Oxygen)	-
Անսուսաբույսական մեղվաբույսական ծագման մթերքի վերամշակման ժամանակ օգտագործվող		
E 153	Ածուխ՝ բուսական (Vegetable carbon)	ավանդական պանիրներում
E 170	Կալցիումի կարբոնատ (calcium carbonates)	կաթնամթերքում (չկարելի օգտագործել նրպեսուներկանյունի)
E 270	Կաթնաթթու (lactic acid, L-, D- and DL-)	երջիկի թաղանթի մշակման համար
E 290	Ածխածին երկօքսիդ	-

	(carbon dioxide)	
E 322	Լեցիտիններ (Lecithins)	Կաթնամթեքքում (կաթնային մանկական և ննդում, մայրնեզում)՝ ստացված առանց սպիտակեցնող նյութերի կամ օրգանական լուծիչների
E 331	Կիտրոնաթթվի նատրիումական աղեր (Sodium citrates)	Երջիկեղենում (ձվի սպիտակուցի պատերի զացիայի ժամանակ), կաթնամթեքքում
E 406	Ագար (Agar)	-
E 407	Կարագենան (Carrageenan)	Կաթնամթեքքում
E 410	Եղջերենու խեժ (Carob Bean Gum)	Կաթնամթեքքում, մսամթեքքում
E 412	Գուարային խեժ (Guar Gum)	Կաթնամթեքքում, մսի պահածոներում, ձվամթեքքում
E 413	Տրագականտի խեժ (Tragacanth gum)	
E 414	Արաբիկայի խեժ (Gum Arabic)	Կաթնամթեքքում, յուղային հիմքով մթեքքում, հրուշակեղենում
E 440	Պեկտիններ / չմոնոֆիկացված / (Pectins)	Կաթնամթեքքում
E 509	Կալցիումի քլորիդ (Calcium Chloride)	Կաթնամթեքքում, մսամթեքքում
E 938	Արգոն (Argon)	-
E 941	Ազոտ (Nitrogen)	-
E 948	Թթվածին (Oxygen)	-

Աղյուսակ N 2

ՑԱՆԿ

ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱՐԴԱՆՔԻ ՎԵՐԱՄՇԱԿՍԱՆ ԼՊՍՏ ԱԿՈՎ ՕԳՏ ԱԳՈՐԾՎՈՂ ՕԺԱՆԴԱԿ ՆՅՈՒԹԵՐԻ (ԼՐԱՑ ՈՒՄՆԵՐԻ)

Օժանդակ նյութի (լրացումի) անվանումը	Օգտագործման հատուկ պայմանները
Բնուսական ծագման մթեքքի վերամշակման ժամանակ օգտագործվող	
1	2
Կալցիումի քլորիդ	թանձրացուցիչ
Կալցիումի կարբոնատ	
Կալցիումի հիդրօքսիդ	
Կալցիումի սուլֆատ	թանձրացուցիչ
Մագնեզիումի քլորիդ (նիզարի)	թանձրացուցիչ
Կալիումի կարբոնատ	խաղողի չամիչի չորացման համար
Ածխաթթվային գազ	
Ազոտ	
Էթանոլ	լուծիչ
Դաբալաթթու	ֆիլտրման օժանդակիչ
Ձվի սպիտակուցի ալբումին	
Կազեին	
Ժելատին	
Չկնսնսիւն	

Բուսական յուղեր	յուղապատող (ճարպոտող) կամ հակափրփրացնող միջոց
Սիլիցիոն միերկօքսիդ	օգտագործվում է որպես ժելեկամ կոնսիդայ յուծույթ
Ալտիվացրած ածուխ	
Տակ	
Բենտոնիտ	օգտագործվում է որպես հանքային լրացում
Կառլին	
Դիատոմիտային հող	
Պերլիտ	
Պնդուկի պատիճ	
Մեղրամում	հակաադգեզիոն հավելում, ազատող նյութ
Կարնատիբյան խեժ	հակաադգեզիոն հավելում, ազատող նյութ
Օժմբական թթու	շաքարի արտադրության մեջ pH-ի կարգավորման համար
Նատրիումի հիդրօքսիդ	շաքարի արտադրության մեջ pH-ի կարգավորման համար
Գինեթթու և իր աղերը	
Նատրիումի կարբոնատ	շաքարի արտադրության նում
Փայտային կեղևի հիմքով պատրաստուկներ	
Կալիումի հիդրօքսիդ	շաքարի արտադրության մեջ pH-ի կարգավորման համար
Լիմոնաթթու	pH-ի կարգավորման համար
Անասնաբուժական և մեղվաբուժական ծագման մթերքի վերամշակման ժամանակ օգտագործվող	
Կալցիումի կարբոնատ	-
Կալցիումի քլորիդ	օգտագործվում է պանրի արտադրության մեջ՝ որպես թանձրացուցիչ արտադրանքի խտացման համար
Կառլին	ակնամի ստացում
Կաթնաթթու	կաթնամթերքում, օգտագործվում է պանրի արտադրության մեջ՝ աղային յուծույթնեղումը pH-ը կարգավորելու համար
Նատրիումի կարբոնատ	կաթնամթերքում, չեզոքացնող պատրաստուկներ

IV. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂՍՆՆՑ ԵՍՏԱԿԱՆ ԱՐՏ ԱԴՐԱՆՔԻ ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՄԱՆ, ՊԱՀ ՊԱՆՄԱՆ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ, ԻՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ՍԱԿՆՇՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

10. Օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի փաթեթավորման նյութերի ընտրության ժամանակ նախապատվությունը պետք է տրվի կենսաբանորեն քայքայվող կամ երկրորդային մշակման ենթակա նյութերին:

11. Օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի փաթեթավորման ամբողջականությունը պետք է պահպանվի պահեստավորման, փոխադրման և իրացման բոլոր փուլերում:

12. Օրգանական գյուղատնտեսության վարման, վերամշակման, փաթեթավորման, պահպանման և փոխադրման ամբողջ ընթացքում օրգանական արտադրանքը պետք է պաշտպանվի օրգանական գյուղատնտեսության մեջ թույլատրվող նյութերի հետ շփումից և ոչ օրգանական արտադրանքի հետ միասնականվելուց:

13. Եթե տնտեսության ամբողջությամբ չի անցել օրգանական գյուղատնտեսության վարման, ապա ոչ օրգանական և օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքները պետք է պահեստավորվեն առանձին:

14. Չփաթեթավորված օրգանական արտադրանքի պահուստային պաշարներին պահպանության պահեստները պետք է համապատասխան նշում ունենան դրամասին և առանձնացված լինեն սովորական գյուղատնտեսական արտադրության վարման արդյունքում ստացված արտադրանքի պահպանության պահեստներին:

15. Պահեստային տարածքները և փոխադրման բեռնարկերն օրգանական արտադրանքի պահպանման և փոխադրման նպատակով օգտագործելուց առաջ պետք է մաքրվեն և ախտահանվեն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված օրգանական գյուղատնտեսության մեջ թույլատրելի ախտահանող նյութերի և բույսերի պաշտպանության միջոցներին վանացանկում ներառված նյութերով:

16. Վերջնական սպառման համար չփաթեթավորված օրգանական արտադրանքի փոխադրումը պետք է բացառի դրատադրումը կամ պարունակության փոխարինումն այնպիսի նյութերով կամ արտադրանքով, որոնք չեն համապատասխանում օրգանական արտադրության պահանջներին:

17. Արտադրանքի մեծածախ առևտրի բեռնարկի մակնշումը պետք է պարունակի արտադրանքի անվանումը, իմբրանակի նույնակնացման նշանը և նշում այն մասին, որ արտադրանքն ունի օրգանական կարգավիճակ:

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԴԵԿԱՎԱՐ**

Լ.ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ